

een handvol houtwol, dat is pas een vracht voor 'n fatsoenlijke musch.

Ik herinner me een ijverige musch in mijn Santpoortsche volière, die een kanarie als vrouw had. Die twee bouwden samen een nest. De bedoeling van zijn vrouw was blijkbaar op de bodem van een leege bloempot, die op 'n plank in de binnenvolière stond, zoo wat veertjes en draadjes te brengen. Maar daar kwam de musch niet in, voor elk veertje dat zij aanbracht haalde hij een vracht mos en houtwol, die amper door het vlieggat van 't schuurtje kon. Zoo werkte hij in twee dagen een volle emmer stroo, mos, houtwol en papiersnippers naar binnen, en slaagde er ten slotte naar genoeg in, de toren tot aan de zoldering op te trekken, nauwelijks een holte latend voor zijn vrouw, om in om te draaien.

De huismusch is voor eenige jaren uit Europa hier ingevoerd, in de oostelijke staten; als nuttig voor de landbouw, meen ik. Het uitbreidingsvermogen, en de productiviteit van 't beest blijken, dunkt me, overtuigend uit de omstandigheid dat hij veilig over de Rocky Mountains in deze westelijke landen is aangeland, terwijl verder de vogelfauna ten Oosten en ten Westen van dat gebergte zoo totaal verschilt. Ik kan me niet denken, dat de practische Amerikanen het dier na de ontdekkingen in 't Oosten naar 't Westen zouden hebben overgebracht. De spreekw., een andere importatie van twijfelachtige waarde, heeft nooit zulk een uitbreiding gekregen.

AREND L. HAGEDOORN.

DE FLAMINGO.

(*Phoenicopterus ruber L.*)

Wie zich den eindeloos langen weg wil getroosten, die op het eiland Bonaire ¹⁾ van de hoofdplaats Kralendijk in zuidelijke richting voert, komt ten langen leste aan de Salignes van de Zout- en Cultuurmaatschappij „Bonaire”. Misschien ook leidt, bij een bezoek aan dat eiland, uw eigen nieuwsgierigheid of een vriendelijk aanbod, of beiden, uw weg noordwaarts naar het afgelegen dorp Rincón. Van hieruit bereikt men binnen één uur weer andere zoutpannen, behorende bij de plantage Slagbaai. Bij scherp rondzien zult ge in de nabijheid van beide salignes ver weg in de lagunen een gloedroode lichtstreep tegen den gloeienden oever- of het blauwe zeevlak zien afgeteekend. Dat zijn de lange rijen van flamingo's, die daar rustig staan of met afgestapten tred op den ondiepen bodem voortschrijden. Het is een vogelsoort, die ge op de andere Nederlandsche West-Indische eilanden tevergeefs zult zoeken. Zelden zal men in de ge-

legenheid zijn een vogel te zien van zulk een zeldzame pracht en eigenaardigen lichaamsbouw.

De Flamingo (*Phoenicopterus ruber L.*) behoort, zooals sinds 1877 door Prof. Reichenow schijnt uitgemaakt, tot de klasse der steltloopers. Andere natuuronderzoekers meenden in zijn eigenaardigen snavel, de zwemvliezen tusschen de drie voorteenen, de hoornplaatjes aan den rand van den bek gelijk de eenden, voldoende karakteristieke kenteekenen te vinden, om hem onder de zwemvogels te rangschikken. Wil men een vergelijking maken, dan komt, volgens den reeds genoemden geleerde, de flamingo nog het meest den lepelaar en den ibis nabij. Ook de heer H. van Kol (in zijn werk: *Naar de Antillen en Venezuela*, blz. 233) zag ze op zijn gedenkwaardigen tocht den 7^{den} Mei 1903 van Slagbaai naar Rincón werkelijk voor deze laatsten aan: „Groote roode ibissen stonden roerloos op één poot te loeren.”

Onder alle bekende vogels treft men er geen enkelen aan met zulke lange en dunne pooten, die rood van kleur zijn. Het lichaam is slank, de hals buitengemeen lang, lenig en buigzaam als een gutta-perchabuis. In het eerste jaar zijn de veeren grauwwit van kleur, doch ze nemen, naar mate hij volwassen en ouder wordt, een rozenroode, aan de vleugels een karmijnroode tint aan. Aan die vuurroode kleur dankt de flamingo zijn naam. De slagpenen zijn zwart. Zeer opmerkelijk is eveneens de vorm van den bek, die geheel en al afwijkt van die van alle andere vogels. Op het midden is deze met een stompen hoek benedenwaarts gebogen. De bovenkaak is veel kleiner, smaller, ja plat zelfs, vergeleken bij de benedenkaak en beide zonder tanden. Vóór aan de punt is de snavel zwart, achter tegen den kop lichtrood. Ofschoon men niet kan zeggen, dat er op Bonaire geregeld jacht op hem gemaakt wordt, weet men u toch wel te verzekeren, dat het vleesch, vooral van den jongen vogel, fijn en smakelijk is. De gastronomen onder de oude Romeinen wisten al, dat vooral de tong een uitgezochte lekkernij was. Ook nu nog, zegt men, komt de flamingo-tong te Baku aan de Kaspische zee geregeld aan de markt en wordt door fijnproevers gaarne met 25 kopek per stuk (één kopek is bijna 2 cts.) betaald. Ze worden geroosterd gegeten.

Volgens den Duitschen natuuronderzoeker Brehm bedraagt de hoogte van een volwassen vogel tot aan den rug 1.30 M., (het wijfje is iets kleiner), de afstand van den staart tot aan den kop 1.60 M., Ofschoon in sommige landen, b.v. op Sicilië, de flamingo een trekvogel is, meen ik volgens stellige inlichtingen en waarnemingen, dat hij hier op Bonaire een vaste verblijfplaats heeft. Doch nergens anders dan op die twee genoemde plaatsen, nl. aan de „Lage Westkust” en bij de Slagbaai in de nabijheid van Gotó komt hij hier voor. Onopgelost blijft nog de vraag, waarom hij wel aan de „Lage Westkust” en niet bij Slagbaai zijn nest bouwt. Waarschijnlijk zullen deze laatsten in den broedtijd hun burens aan de andere zijde van het eiland of op de ten Oosten nabij gelegen Rogues-eilanden gaan opzoeken. De flamingo leeft altijd in groote troepen bijeen; zonder uitzondering kiest hij altijd een terrein, waar hij langs alle zijden een vrij uitzicht heeft, want hij vermijdt angstvallig de streken, die bewoond of gevaarlijk zijn, zelfs de plassen, waarvan de oevers met bosch of kreupelhout bezet zijn. Uiterst moeilijk valt het, hem eenigszins van nabij te observeeren. Het minste verdachte geritsel of beweging doet hen opvliegen. Nooit ziet men er één afzonderlijk, tenzij een jongen of onbeholpen vogel, die van den grooten troep is afgedwaald. Altijd is er een onder hen, die rondspiedt en wacht houdt. Men herkent hem aan de S vormige kromming van den hals, waarbij hij den kop rechtop tegen den rug gedrukt houdt. Schrikt eenig onraad dezen wachtpost op, dan steekt hij plotseling hals en kop hoogopwaarts, als om het gevaar beter te over-

¹⁾ Het eiland Bonaire, één der Nederl. West-Indische eilanden, behoort tot de groep *Bedenwindsche* en ligt ten Oost-Noord-Oosten van Curaçao, door een kanaal van 7 geographische mijlen breedte daarvan gescheiden. Zie het Bonaire-nummer van *Neerlandia*, orgaan van het Algem. Nederl. Verbond, December 1907.

zien en waarschuwt zijn gezellen. In zijn vlucht strekt de vogel zijn pooten zoo ver mogelijk achteruit, die op deze wijze een tegenwicht vormen voor den eveneens uitgerekten hals en kop. Daardoor lijkt de flamingo opvallend lang en spichtig, en daar zijn vleugels juist in het midden dier gestalte bevestigd zijn, heeft zijn voorkomen dan wel iets van een kruis. Slapend staan ze dikwijls op één poot, den langen nek in grillige bochten ineengekronkeld en den kop tusschen de schouderveeren weggedoken. Op eigenaardige wijze zoekt hij zijn voedsel. Langzaam trapt hij voor- of achterwaarts over den modderachtigen bodem dezer ondiepe strandmeeren. (Doorgaans heeft het water dezer meren een hooger zoutgehalte dan het zeewater.) Zoo brengt hij tevens het bezinksel, en de week- en kalkdiertjes die er zich in schuil houden in beweging. Het is van zelf duidelijk, dat zijn zwemvliezen bij dat werk wel degelijk van dienst zijn en dus geenszins nutteloos, ook al zou de flamingo nooit zwemmen.¹⁾ Al gaande buigt hij zijn hals benedenwaarts, waarbij zijn kop of liever de *bovenkaak* telkens langs den bodem voortschuijt. De modderbrei in zijn bek drukt hij daarna met zijn dikke, vleezige tong uit. Het uitgeperste zee-water vloeit langs de randen van den snavel weg en alle organische stoffen blijven, door de zeefachtige hoornplaatjes teruggehouden, achter.

Zoo schuw en schrikachtig als de flamingo is in volle vrijheid, zoo mak en gedwee is hij in zijn gevangenschap en stelt zich dan ook met het meest ongewone voedsel tevreden. Jong gevangen ontwikkelt hij zich niet zoo voorspoedig en nimmer wordt de kleur van zijn gevederte zoo schitterend als van zijn natuurgenoot in vrijheid; wel hecht hij zich gemakkelijker aan zijn meester en leert zelfs allerhande kunstjes. Zoo verhaalt Dominé G. Bosch, (in zijn *Reizen in*

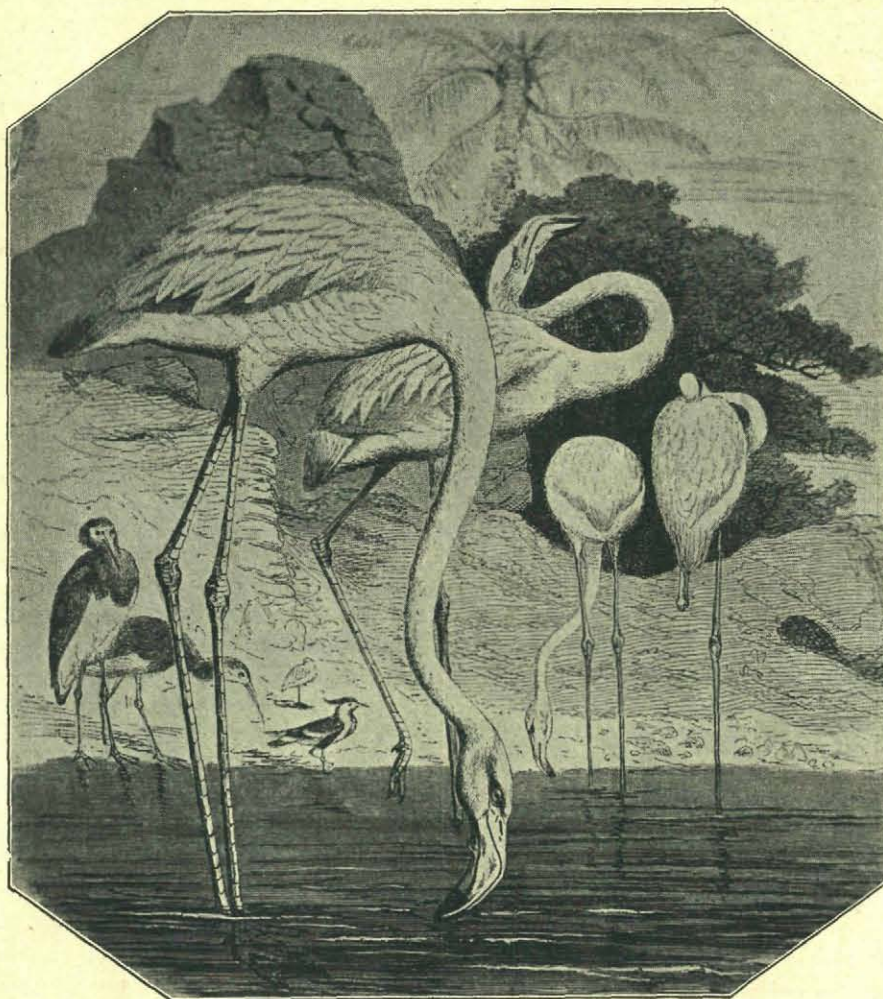
West-Indië II, bl. 299), die in de eerste helft der vorige eeuw op Curaçao woonde, hoe destijds een flamingo, de lieveling van de soldaten in de forterres, zich den militairen geest had eigen gemaakt. »Men verhaalde veel van dien zonderlingen vogel, als dat hij altijd het uur van appél wist en zich dan naast de jagers plaatste; dat hij geregeld mede exerceerde, dat hij rondwandelende, steeds op den gewonen etensstijd weder in de barak kwam. Wat ik echter zelf van hem gezien heb, kan ik getuigen en dit was, dat ik tweemaal iedere week ten 9 uur in den morgen dezen flamingo voor of naast het peloton jagers, dat te dier ure de wacht ging aflossen, statig en deftig zag mede marcheeren. Hoe dikwijls ik ook deze kluchtige vertooning gezien had, verplichtte het mij telkens opnieuw tot lachen.«

Hier onder de inlanders draagt de flamingo den naam van *sjogógo*. Zooals met veel vogelnamen hier in de kolonie het geval is, zijn deze meestal een verklanking van het geluid dat het dier voortbrengt. Met de *sjogógo* is dit echter niet, het geval. Zijn schreeuwen, wanneer hij opgeschrikt wordt, klinkt als: *ko-kwekke*. Er schijnt, naar mij ter oore kwam, in vroeger jaren op Bonaire een vogel, gelijk een ooievaar, bestaan te hebben, sinds verdreven of uitgeroeid, die eveneens *sjogógo* heette, en werkelijk een met dien naam overeenstemmend geluid voortbracht. Van dezen zou de tegenwoordige *sjogógo* den naam geërfd hebben.

* * *

Een bijzondere vermelding verdient nog de wijze, waar-

op zij hun nesten bouwen en hun eieren uitbroeien. De oudste, mij bekende schrijver, die hiervan eenigszins uitvoerig gewag maakt, is de ontdekkingsreiziger en kaperkapitein William Dampier, in zijn: *New voyage round the World*, (London 1697).¹⁾ Deze bezocht Bonaire in November 1681 en zag de flamingo's o. a. op één der Kaap-Verdische eilanden, te Rio-Hacha (op de kust Goajira, Columbia) en op een eiland, door de kapers 't Flamingo-eiland genoemd »dig bij de vaste kust van America, regt tegenover Curassau«. (Naar ik gis, kan hiermede alléén één der Zuidelijke Aves-eilanden bedoeld zijn.)²⁾ »De flamingo,« zegt Dampier, »zijn gaarn met

FLAMINGO's.

¹⁾ Eenigen tijd geleden bleek mij echter, dat de flamingo werkelijk een geduchte zwemmer is, niettegenstaande het wel hoogst zelden zal voorkomen, dat hij zijn kunst in praktijk hoeft te brengen. Dr. L. G. Bergen, gouvernements-geneeskundige op dit eiland, wiens woning op enkele schreden afstands aan zee gelegen is, had sinds kort een prachtige, volwassen nog schuw vogel los in zijn tuin loopen. Zijn vleugels waren gekortwiekt. Op een goeden dag wist de vogel naar zee te ontsnappen en *zwom* (want *loope* was bij de groote diepte beslist onmogelijk) in de richting van Klein-Bonaire, een eilandje dat op een afstand van bijna 2000 M. daar recht tegenover ligt. Niettegenstaande hij terstond in een roeiboot werd nagezet, kon hij eerst in de nabijheid van dat eilandje werden opgevangen.

¹⁾ Zie de Hollandsche vertaling: *Nieuwe reistocht rondom de wereld*, vertaald door W. Sewel, 2e druk, Nijmegen 1771. Ie deel, bladz. 56.

²⁾ Over de Aves-eilanden, zie een artikel van den heer J. H. J. Hamelberg in *Neerlandia*, Juli 1908, bladz. 133.

troepen bijeen, en onthouden zig in modder of poelen, of in zulke plaatzen, daar niet heel veel water is; voorts zijn ze zeer schuw en daarom valt het heel moeyelijk hen te schieten: evenwel heb ik eens op een avond, digt bij de plaats, daar zij zig onthielden, versholon zijnde, met nog twee van mijn gezelschap, veertien van dezulke op eene reis gedood; wordende de eerste schoot gedaan, terwijl zij op de grond stonden, en de twee andere, als zij opvlogen. Zij maken hunne nesten in ondiepe poelen, daar veel modder is, welke zij bijeen schraapen en heuveltjes maken, als kleine eilandjes, die omtrent anderhalf voet boven het water uitsteken. De grond(-slag) van deze heuveltjes maken zij breed, voorts halen zij dezelve schuins op, en laten op den top een holle kuil, om er hunne eieren in te leggen; en wanneer zij die leggen of uitbroeden, staan zij al dien tijd niet op het heuveltje, maar daar bezijden, met hunne poten op de grond en in 't water, rustende tegens 't heuveltje aan en het holle nest met hun stuit bedekkende: want hunne beenen zijn zeer lang, en dus op de grond bouwende, zouden zij hunne beenen niet gevoelig in hunne nesten kunnen leggen, nog er anders op zitten, dan met hun gantsche lijf daar op te rusten; zulks dat zij hunne eieren of jongen zouden moeten beschadigen, 't en ware zij door eene natuurlijke ingeevinge zulk een wonderlijk maaksel toestelden. De jongen kunnen niet vliegen totdat zij bijkans volwassen zijn, maar zij lopen ongemeen snel; evenwel hebben wij er vele gevangen. 't Vleesch van jonge en oude is mager en zwart, egter is het goed van smaak, en geenszins vischachtig. Hun tongen zijn groot met een grote knobbel vet aan de wortel daarvan, 't welk een zeer lekker beetje is; zo dat een schotel met flamingo'stongen een geregt zou zijn eene vorstelijke tafel passende.^a

Een andere nauwkeurige beschrijving vond ik in het werk: *Nouveau voyage aux isles d'Amerique*¹⁾ van den hoogst verdienstelijken natuuronderzoeker den Dominikaner missionaris Pater J. B. Labat, die in 1705 door bijzondere omstandigheden in de gelegenheid was, de flamingo's gedurende drie weken lang op het kleine onbewoonde Aves-eiland,²⁾ (behoorende tot de Noordelijke groep) van nabij gade te slaan en te bestudeeren.

De flamingo's (flamans noemt Labat ze)... »zijn zeer wantrouwend en als zij uit zijn om haar aas te zoeken, staat er altijd een op schildwacht, die zijn makkers door een geschreeuw waarschuwt, zo haast hij 't minste ziet, dat hem een quaad vermoeden geeft, waarop hij wegvliegt en van alle de andere terstond gevolgt werd; zij vliegen altijd met troepen, en wanneer zij aan land zijn, stellen zij zig in een rij, de ouden en jongen door elkander. De veeren van de jongen zijn van een heldere grijze koleur en worden niet rood dan namaate dat ze ouder en groter worden. Men toonde mij zeer veele van hare nesten, die de gedaante hadden van een stompe kegel, en die, uit vette aarde 't samen gemaakt, omtrent 20 duimen hoog, en ook ruim zo breed van onder waren; zij maken deze nesten altijd in 't water, te weeten, in de meiren of moerassen. Deze kegels zijn digt tot op de hoogte van 't water, en vervolgens ledig gelijk een pot, die van boven een gat heeft. Daarin leggen zij hunne eieren, die zij uitbroeden met zig daar tegen te leunen en het gat met haar staart te stoppen. Ik heb er eenige in stukken gebroken, zonder daarin eenige veeren, kruiden of iets anders, om de eieren daarop te leggen, te vinden; de bodem is een weinig hol en de zijden zeer effen; maar ik had 't ongeluk van geene eieren nog jongen daarin te vinden.»

»Deze vogelen laten zig niet dan zeer bezwaarlijk naderen en men moet zig tusschen de struiken verbergen, om ze te schieten, als ze aan land komen: Onze luiden schooten er eenige onder de voet, en vonden haar vlees goed. Ik heb er van gegeten, dog eene moerassige smaak daarin bevonden; de jongen zijn beter dan de ouden, omdat ze malsser zijn.... Ik maakte eenige strikken vast aan stokken, die ik in de moerassen stak, daar hun oude nesten waren, en daar zij quamen aazen. Ik deed in 't zand werpen alle de kleine vissen, die wij met een net vongen; mijn bedrog gelukte zeer wel, en ik kreeg er verscheidene gevangen. Wanneer zij hare breede poten eens door een strikknop hadden gestookt, was er geen middel meer om weg te gaan; zij wilden ontvliegen, maar zij moesten blijven. Daarmede was het egter niet gedaan, de grote verweerden zig met haar bek, en wanneer men hun hoofd had gevat en de bek toegebonden, krabden zij wonderlijk wel met hare klauwen, waarmede hunne beenen, hoewel gelijk de ganzenpooten gefatsoeneert, wel gewapent zijn. Wij deden al wat wij konden, om ze reden te doen verstaan, maar daar was geen middel om ze te doen eeten of te drinken, nog om ze beletten, om met hunne bekken te hijten, of met hunne pooten te krabben. Eindelijk, wij doodden ze en aten ze op. Haare tong is beter, dan al de rest van het ligchaam, niet van wegens haare groote, maar om haare malsheid en lekkerheid. Indien ik mij ooit wederom zal bevinden op een plaats, daar Flamans zijn, zal ik niet nalaten te proeven, of de tongen der Wijfjes beter zijn, dan die der mans, gelijk vele luiden voorgeeven. Ten opzigt van de jongen, die wij kreegen, die waren wijser, dan hunne vaders en moeders, en in minder dan 4 of 5 dagen, quamen ze uit mijne hand eeten, ik hield ze egter altijd vastgebonden, sonder mij al te veel op haar te betrouwen, want een die zig losgemaakt had, vlugte als een haas, en mijn hond had moeite, om hem te agterhaalen.»

Bovenstaande woorden van Dampier en Labat, voor zoover ze *gecursiveerd* zijn, verdienen nog bijzondere aandacht, omdat ze door den beroemden Duitschen natuurvorschier Dr. A. Brehm in zijn welbekend werk *Thierleben. Die Vögel B. III S. 343* bestreden worden. Deze noemt dit verhaal omtrent de broedwijze eenvoudig weg een verzinsel. Doch, wat de waarde van zijn oordeel aanmerkelijk verzwakt, zelf getuigt hij, nog nimmer, evenmin als een ander nieuwere natuuronderzoekers, door *eigen aanschouwing* de broedplaatsen der flamingo's gezien te hebben. Maar ook inboorlingen van Bonaire, die nog nimmer de namen gehoord hadden van Dampier en Labat, en nog veel minder hun werken gelezen, maar met eigen oogen hetzij aan de salignes ten Zuid-Westen van Kralendijk op Bonaire of op de Roques-eiland³⁾ het bij herhaling gezien hadden, bevestigden volkomen de waarnemingen van Dampier en Labat. Van deze Bonairianen vernam ik, dat de flamingo nooit meer dan twee, soms maar één ei legt. Die eieren zijn maar weinig grooter dan een kalkoenei en ietwat lichtblauw van kleur. Bij het broeden zit het wijfje niet op het nest, doch staat in het water, de pooten half doorgezakt en gebogen, tegen het nest aanleunend en zoover mogelijk de holte boven in het nest met haar lichaam bedekkend. De nesten bouwen zij in het water, alléén in de open salignes, niet tusschen de mangrove-boschjes aan den oever, zooals de beide Amerikanen, waarover straks, beweren. In lange rijen scharen zich die nesten naast elkander, op ongeveer onderling gelijken afstand. Deze zijn uitsluitend van klei en modder opgebouwd, dat zij met hun pooten op

¹⁾ Zie de Hollandsche vertaling: *Nieuwe reizen na de Franse eilanden van America*, vertaald door W. C. Dijk, dl. IV, 2e stuk, bl. 90, Amsterd. 1725.

²⁾ Zie *Neerlandia*, Juli 1908, bl. 133.

³⁾ Over de Roques-eilanden, zie het Boneire-nummer van *Neerlandia* December 1907, bl. 207.

den bodem bijeenhalen. Ook hierbij zijn alweer de zwemvliezen van groot nut. Met den snavel wordt die kleiheuvel aan de buitenzijde en eveneens de holte bovenin gladgestreken. Boven het water uit reiken die nesten niet meer dan één, hoogstens anderhalven voet. Bij zware en langdurige regens hebben die nesten veel van het water te lijden. In nog veel grootere getale dan op Bonaire, komen de flamingo's voor op de Roques-eilanden, een kleine dagreize zeilens ten Oosten van Bonaire. Dáár hebben zij geregeld hun broedplaatsen, dáár zijn zij bij duizenden aanwezig. In vroeger jaren werd er door de Bonairianen, die zich daar met vischvangst en kalkbranden onledig hielden, veelvuldig jacht op hen gemaakt, waarbij men aldus te werk ging. Alvorens de jongen zóóver ontwikkeld waren, dat zij konden vliegen, werden ze in troepen bijeengedreven. De ouden namen opgeschrikt de vlucht en lieten de jongen aan hun lot over. Langzaam werden die jongen dan in steeds nauwer doorgang gedreven, die aan het einde, ter zijden en boven met takken was afgesloten. Zoo werden ze soms wel met 100 tegelijk buit gemaakt, geslacht en gegeten. Zelfs is 't wel gebeurd, dat het vleesch ingezouten naar Bonaire werd gezonden.

Ook op de ouden werd daar wel jacht gemaakt, maar heel wat overleg en voorzichtigheid werd er vereischt om ze levend in handen te krijgen. Wanneer het terrein er zich toe leende, trachtte men ze benedenwinds ongemerkt zoo dicht mogelijk te naderen, om ze daarna onverhoeds op het lijf te vallen. Heeft de flamingo op den uitkijk geen onraad bemerkt en den aanval niet bijtijds aan zijn makers kunnen verraden, dan schijnen ze de struisvogel-taktiek te volgen. Met versnelde pas loopen ze door de lagunen weg, maar steken daarbij den kop in het water vooruit, als waren ze beschaamd, dat ze zich zoo onnoozel in den val lieten lokken. Als men een flamingo schiet en treft, zullen natuurlijk de anderen terstond opvliegen, doch even spoedig zal men er één of twee zien, die weer neerkomen, als om den gevallen ter hulp te snellen, zoodat men den tijd heeft, het geweer opnieuw te laden, om een tweede onder schot te nemen.

Opmerkenswaardig is nog, dat een troep flamingo's, die een andere verblijfplaats gaan opzoeken, zich bij hun vlucht in wigvorm scharen en door een ouden »bereidsen« vogel aangevoerd, altijd in rechte lijn op het doel van hun tocht aanvliegen. Zoo strekken zij menigmaal aan de bemanning der zeilscheepjes, die hun gewone verblijfplaatsen kent, tot gids.

* * *

Eenige jaren geleden zijn de flamingo's opnieuw het voorwerp geweest van wetenschappelijk onderzoek van de zijde van twee Amerikaansche geleerden, Prof. Wheeler en F. M. Chapman, die met hun schoenerjacht *Gloria* twee tochten naar de Bahama-eilanden, gelegen tusschen Cuba en Florida, ondernamen, enkel met het doel om eenigszins nader met de levenswijze van deze merkwaardige vogels bekend te raken. De eerste reis was teleurstellend, in zóóver, dat men niet kon slagen de broedplaatsen van den vogel te ontdekken. Den 8sten Mei 1904 vonden echter eenige inboorlingen, ter opsporing uitgezonden, de nesten. Toen men eindelijk den 20sten Mei ter plaatse aankwam, trof men maar zeer weinige vogels. Een wolkbreuk had de dieren verdreven, de nesten losgeweekt en de eieren gebroken. Ten laatste waren zij toch zoo gelukkig den 7^{den} Juni eene nieuwe broedplaats uit te vorschten. De beste voorzorgen werden in acht genomen, om ditmaal naar wensch te slagen. Schermen en tenten werden uitgespannen en telkens meer vooruitgeschoven tot in de nabijheid der nesten, om aldus, zonder de schuwe vogels op te schrikken, hen van zoo nabij mogelijk te bespieden. Acht dagen lang brachten de

onderzoekers daar door, alles opteekend, schetsend en schilderend, van tal van groepjes en posen des vogels »kiekjes« nemend. Ten afscheid namen zij nog een belangrijke collectie aan materiaal mede naar New-York.

Als resultaat van dien tocht werd een uitgebreide groep van flamingo's, jongen zoowel als volwassenen, met hun nesten, broedend en voedsel zoekend, alles zoo natuurgetroouw mogelijk in het *Museum van Natuurkunde* te New-York opgesteld. Zooals die groep in werkelijkheid te zien geeft, houden die twee Amerikanen het thans voor uitgemakt, dat de flamingo als regel slechts één en ten hoogste twee eieren uitbroedt, en op het nest zit, daarbij zijn pooten als de beenen van een passer toevouwend. Het bleek hun ook nog, dat de jongen de eerste dagen uit de krop gevoerd worden. Het eerste voedsel, dat ze zelf zoeken, is de gebroken eierschaal, die kort te voren hun tot omhulsel strekte. Na 3 of 4 dagen verlaat de jonge vogel het nest, om in den poel, gelijk de ouden, het voedsel op te duiken.

Ook al is men genegen de nieuwe ontdekkingen dezer Amerikanen zoo maar voetstoots aan te nemen, zoo zal er toch voor de ornithologen, bij een vernieuwd onderzoek op Bonaire of de Roques-eilanden, nog wel iets te leeren vallen. Best mogelijk dat misschien de lof van een gezaghebbend en hoogst wetenschappelijk man over Labat opnieuw bevestigd wordt: »Het is een eigenaardige zaak »met die oude schrijvers. Zij hebben dikwijls goed gezien »en soms meer dan de latere reizigers, die reeds vooraf te »zeer overtuigd waren van hun groote wetenschappelijkheid «

Rincón-Bonaire,
Nederl. West-Indië.

P. A. EUWENS O. L.,
Pastoor.

Januari 1909.

Losse blaadjes uit mijn dagboek.

Euchelia jacobaeae en de parasieten.

Verleden jaar verzamelde ik in Bloemendaal verscheidene rupsen van 't St. Jacobsvlindertje en kreeg er tot mijne verwondering in 't geheel geen parasieten uit. Uitwerkselen der schuwkleur? Denkelijk niet. De rupsen leefden op planten van 't Kruiskruid, die in de schaduw van denmen groeiden. Zooals bekend hebben sluipvliegen en wespen een bepaalde voorliefde voor zon en nu veronderstel ik dat de rupsen vrijbleven van parasieten, doordat hare belagers in 't zonnetje bleven.

Verminking en ziekte bij rupsen.

Bij een kweekje rupsen van *Smerinthus ocellata*, de Avondpauwoog, bemerkte ik, dat de jonge rupsen blijkbaar met smaak elkaars horentjes opaten, hoewel het hen niet aan voedsel ontbrak. Ook bij de vervelling kwam het horentje niet terug; de rupsjes hadden naar 't scheen geen hinder van de amputatie.

Bij twee jonge rupsen van de Hermelijn bemerkte ik insgelijks dat van een der rupsen de staart bijna geheel verdwenen was. Hier liep het niet zonder ongelukken af. Het verminkte rupsje at niet meer en bleef stil zitten, terwijl aan het stompje een zwarte druppel vocht hing die steeds grooter werd. Daar ik het verschijnsel voor een infectieziekte hield, bevochtigde ik het zieke gedeelte met een slappe carboplossing en jawel, na eenige dagen was het rupsje hersteld en at weer als te voren.